

NOVA PRAVDA

Uredništvo in uprava v Ljubljani,
Gradišče št. 7. — Telefon št. 77.

NARODNO-SOCIJALISTIČNI TEDNIK

Naročnina: 4 Din., za inozemstvo
6 Din. na mesec. Izhaja ob petkih.

Popačeni nacionalizem.

In prišli bodo med vas volkovi v ovčji obleki...

Nacionalizem je dvojni: resnični nacionalizem, ki izvira iz ljubezni do svojega naroda in ki mu vsled tega tudi ne manjka socialnega obiležja, in popačeni ali profitarški nacionalizem, ki si ga brez ozke zveze z žepom ne moremo predstavljati. Naša stranka, oziroma strokovna organizacija, dokler stranka ni obstojala, je že tik po prevratu stala v boju s privranci nemškimi podjetniki in uradniki, ki odjedajo na naših tleh kruh domačinom. Takrat so bili na vladi demokrati in socialni demokrati. Prvi so na ljubo drugim kot internacionalcem vsepovsod ščitili nemški element. V času torej, ko bi se z Nemci povsod lahko popolnoma pomedlo, so demokrati protežirali Nemce. Opozorjamo na boje, ki smo jih imeli z Nemci skoro v vseh industrijskih centrih. Vse naše intervencije pri takratnem podpredsedniku deželne vlade dr. Žerjavu in ministru za soc. politiko dr. Kukovcu so bile brezuspešne. Demokrati so nas smatrali za naivneže, kadar smo jih opozarjali na nemško nevarnost. Bili so mnenja, da se nam v narodni državi ni batj Nemcev in da je vsled tega tudi delavska organizacija na narodni podlagi nepotrebna, češ, da delavstvo spada v internacionalno. To so demokrati delali kljub temu, čeprav so vedeli, da je bila internacionalna posebno ob naši severni meji skozinsko nemškutarska organizacija, vodena iz Gradca in da je v prvi vrsti njena krivda, da je na bivšem Štajerskem toliko protinarodnih elementov. V kake razmere smo zašli vsled takega postopanja demokrata v obsegu s soc. demokrati, dokazujejo najbolj sedanji dogodki, ko se Nemci povsod šopirijo in preganjajo naše delavstvo tako, kot v bivši Avstriji.

Navedli bi lahko nebroj konkretnih slučajev, ki potrjujejo »nacionalizem« demokrata. V naslednjem prinašamo najnovejši slučaj, ki je naravnost kričec.

Na Polzeli ima naša organizacija hude boje s tamkajšnjimi Nemci v tovarni Wildi. Na pritisk privranci Nemcev Lakotta in Posta sta bila odpuščena tovariša Artnik in Pocaft, kot narodno-zavedna delavca, ker sta se organizirala v narodni organizaciji.

Ker z vsemi naštetimi intervencijami pri pokrajinski in centralni vladi nismo uspeli, da bi se krivica popravila, so se delavci tamkajšnje tovarne obrnili na »Orjuno« v Celju s prošnjo, da bi ona nastopila proti Nemcem in napravila red v tovarni. Celjska Orjuna jim je to tudi obljubila in se je obrnila z dopisom od 28. okt. na Narodno socialistično stranko v Ljubljani za informacije. Ker spada to vprašanje v delokrog strokovne organizacije, je NSS odstopila dopis Narodno-socialni strokovni zvezi, katera je dne 30. okt. obširno odgovorila na dopis Orjune in priložila vse prepise, tihoče se te zadeve.

Po tistem času je vsa zadeva zaspala in Orjuna ni več ničesar podvzela, četudi je pri njej tov. Artnik večkrat interveniral in prosil odgovora. Naenkrat pa se je stvar pojasnila in sicer s sledečim sklepom deželnega sodišča v Ljubljani:

»V kazenski stvari dr. Siegfried Wildi, tovarnarja, ing. Viljem Lakott, obratovodje strojilne in kemične industrije d. d. na Polzeli, Avgust Post, uradnika istega podjetja, vsi zastopani po dr. Ernestu Kalanu, odvetniku v Celju proti odgovornemu uredniku »Nove Pravde« v Ljubljani, Antonu Brandnerju in neznanemu storilcu

radi pregreška zoper varnost časti potom tiska storjenega z objavo notice pod naslovom »Polzela« se odredi hišna preiskava v uredniških prostorih »Nove Pravde« v Ljubljani, Gradišče št. 7 na 30. 11. 1923.

Razlogi:

Zasebni obtožitelji so vložili ovadbo proti odgovornemu uredniku lista »Nova Pravda« in proti neznanemu piscu zgoraj citirane notice. Ker je dana možnost, da se pri hišni preiskavi najde dopis v izvorniku, je hišna preiskava po § 139 kpr. umestna. Deželno sodišče v Ljubljani, odd. VIII. dne 28. novembra 1923.

Podpis preiskovalnega sodnika. Uganka je sedaj rešena. **Velik demokrat in odbornik Orjune dr. Kalan je zagovornik Nemcev na Polzeli!** Slika je sedaj jasna. Na eni strani stoje Nemci Wildi, Lakott, Post itd. z dr. Kalanom kot njihovim zagovornikom na čelu, na drugi strani pa preganjano slovensko delavstvo, organizirano v narodno-socialni strokovni zvezi in toženi urednik »Nove Pravde«, ki se je borila za interese domačega delavstva.

Ali ta ponovni slučaj ne bo zadoščal kot dokaz, kako smo prav imeli, ko smo se postavili proti temu, da bi taki ljudje kot so demokrati, ki so zagrešili toliko nacionalnih grehov, vodili nacionalistični pokret? Na podlagi izkušenj, ki jih imamo z njimi, se nam je naravnost godilo, kot smo izvedeli, da so se demokrati postavili kot nekake protektorje »Orjune«. Videli smo namreč, da so postali najhujši Orjunaši baš tisti demokrati, ki so bili takrat vedno pasivni napram Nemcem, ko smo zahtevali od njih dejanj, katera izvesti so bili v stanu, ker so bili na vladi. Tudi smo videli, da so Orjuni razni slovenski akcionarji, ki sedijo v raznih dobičkanosnih podjetjih skupaj z nemškimi akcionarji in pljačkajo ubogi slovenski narod. Nadalje slovenski advokati, ki fungirajo kot zagovorniki Nemcev, od katerih služijo kruh. Da taki ljudje ne morejo biti iz prepričanja nacionalisti, ampak le iz gotovih osebnih interesov, o tem ni nobenega dvoma. Tak nacionalizem, kakršnega izvajajo demokrati advokati, imenujemo popačeni ali profitarški nacionalizem.

In prišli bodo med vas volkovi v ovčji obleki...

V nedeljo, 16. t. m. vsi na I. družabni večer izobraž. društva „Bratstvo“ v Mariboru — gostilna Orovič!
Svira lastni tamburaški zbor.

Politične vesti.

Enotna fronta.

Med delavstvom se zadnji čas zopet nekoliko agilnejše pojavljajo marksistični učeniki, ki oznanjajo enotno fronto proletarijata. Vendar se s propagando za enotno fronto uganja sama hinavščina. V resnici nihče ne agitira za enotno fronto, ampak samo za lastno stranko. Tako si komunisti predstavljajo enotno fronto na ta način, da bi vse delavstvo vstopilo v komunistične strokovne in politične organizacije. Socialno-demokratski kramarji slede komunistom in na enak način propagirajo enotno fronto. Do take enotne fronte pa nikdar ne bo prišlo. Enotna fronta proletarijata bi bila le mogoča na podlagi paritetnega odbora vseh delavskih strank, s skupnim akcijskim programom in skupno taktiko. Za tako enotno fronto pa so ravno tako malo sposobni socialni demokrati kot komunisti. Njim so veliko ljubše osebne preklarije ali diktati iz Moskve, kot pa dobrobit našega trpečega delavstva.

Kar je dobro,
ne more biti najcenejše! 150

Zlatorog-milo se izdeluje le iz najboljših sirovin, je torej za vsako perilo največje koristi! Brez truda naredi perilo snežnobelo, kljub neznatni porabi.

V vsaki trgovini se dobi
Zlatorog-milo!

Z demagogičnimi gesli enotne fronte prihajajo samo zato, ker si delavstvo v resnici želi enotnega nastopanja vseh tistih, ki trpe v neznošnih socialnih in gospodarskih razmerah. Zahtevi delavstva tako komunisti kot socialni demokrati nočejo ugoditi in zato, da skrijejo svoje protidelavsko stališče, vpijejo o taki »enotni fronti« — ki je neizvedljiva in nesmiselna.

Vsem, vsem, vsem!

Velik gospod je gospod Emil Stefanovič. Rad govori vsem, vsem, vsem in kdor ga posluša v »Radikal« izve, da je gospod Stefanovič odstavljaj in nastavlja velike župane, da je najboljši prijatelj s Pašičem in vsemi ministri, da se imajo le njegovi milosti zahvaliti ti in oni politiki, da sploh še hodijo po božji zemlji itd. Dalje je gospod Stefanovič izredno dalekoviden politik in mu še na misel ne pride, da bi on kot »star« radikal sprejel »ta rmeno« izkaznico. Kaj bi z njo, ko je pa že bele navajen. Končno pravi gospod Stefanovič, da bo razkril stvarrrii, ki so veliko hujše od onih, ki jih je že enkrat pripovedoval »masam« pred pošto. In če se sedaj zamislite poleg gospoda Stefanoviča še nič manj velikega gospoda futurista Podbevška, takole z lepo, modno kravato in shimi čevljički, kdo še malo dvomi, da ni glasilo »delovnega lista« »Radikal«, resen list?! Kdo, vprašamo? Gotovo vsi!

Tudi argument za koalicio.

Enkrat, kaj, večkrat se je vozil ljubljanski občinski svetovalec Jože z mestnimi konji in reprezentacijskim avtomobilom. Tako nekako se začena povest, ki so jo do podrobnosti opevali že razni pesniki. Tudi na neki javni prireditvi. — Pa kaj bi pogrevali stare stvari! Lahko bi nam kdo očital, da imamo hudobne jezike. Zaenkrat je za nas važen epilog bencinske povesti. Jože je polomil avtomobil. Škode so baje ugotovili za 35.000 kron. Župan je obljubil, da bo o celi zadevi poročal še občinskemu svetu. To se pa ni zgodilo. Kdo bi mu zameril. Je pač nerodna zadeva. Tembolj nerodna, ker se utegne zgoditi, da potem odstopi še ta ali oni obč. svetovalec. Vsaj gospod Tokan je tako grozil. Nekaj drugega pa ni prav. Občinski svetovalec Jože ni voljan plačati škode takoj, kot bi moral, ampak se je odločil odplačevati po tisoč kron mesečno. Gospod Jože računa namreč, da bo še 35 mesecev obč. svetovalec. Sedaj ti pa pride dr. Lemež in poskuša okrajšati življenje obč. svetu. Občinski svetovalec Jože je zato hud, kar se da. Že samo radi njega mora biti v veljavi Zveza delovnega ljudstva najmanj 35 mesecev. Če pa tega ne, mora vsaj dr. Perič županovati toliko časa, da poplača novice za zabavne vožnje. Občinski svetovalec Jože je voditelj SLS in lahko si mislimo, da on gotovo ne bo delal na to, da se njegova stranka skrega s sociji. Živela koalicio!

V premislek.

Če je posebno modro, da se ljubljanska JDS veže v Trnovem s psevdopredsednikom »Mladosti«, bivšim imeteljem bele in rumene radikalne izkaznice, je prav veliko vprašanje Ne-

kako »ošpičena« zadeva je to, ki se popolnoma po nepotrebnem zasaja na vse strani.

V splošnem pa: Ali se spleča za pet tamburic toliko truda. Tudi brez petih tamburic je lahko nekemu zasigurati službo. Na zastavo pa vendar ne reflektirate. Ima kladivo in pero. Zastava se ne menja tako kot psevdopredsednikove legitimacije.

Sicer se pa utegne zgoditi, da bo JDS zaveznice zopet potrkalo na naše duri. Prav ponižno! On že ve zakaj! Ravno borbe zmoeznega zaveznika JDS nima, kot ga radikali niso imeli.

Tudi ideja.

Da je razdor v delavskih vrstah še večji, je pričel propagirati Fabjančič v »Delavskih novicah« sindikalizem. To se pravi: politična borba za delavstvo nima pomena; izvajati je predvsem razredno borbo s pomočjo strokovnih organizacij. Seveda pa Fabjančič s sindikalizmom ne misli resno. Sindikalizem naj bi bil Fabjančiču le sredstvo, da se vsaj v doglednem času zopet politično uveljavi. Tudi z zanikanjem politike se pride do politike. In prav to gospod Fabjančič dobro razume.

Zlahta.

Familija Perič se je zaenkrat odločila, da še ne izpusti svoje pozicije na magistratu v Ljubljani. Familija Perič je personificirana SLS in SSJ. Gospoda je mnenja, da je mestni magistrat še vedno pripraven za gojitev zlahtarskega kulta. Zlahtarski svet pa še ni merodajen za ljubljansko prebivalstvo. To se bo prav kmalu pokazalo. Vsi korarski žegni z Bernotovim »socialistom« vred ne bodo ustavili kazalca, ki se pomika proti dvanajsti uri. Nerodna reč, ta dvanajsta ura za tiste, za katere ne govori čas!

Centralistični režim za vsako ceno!

Zadnje dni je pričela vladi trda presti. Demisije ministrov in zadržanje džemijeta ter Nemcev, ki so obračali vladi hrbet. A ker se izravna na svetu vse, se je izravnavalo tudi to. Ministrska kriza se je odpravila kot bi trenil. Džemijet je dobil (za enkrat sicer samo na papirju) milijone in milijone zato, da bo tiho ter še nadalje podpiral vlado. Nemci pa so dobili vse, kar so za enkrat v svoji »skromnosti« zahtevali, dasi se vsi detajli drže še tajno. Vemo pa eno: na Štajerskem dobe Nemci več nemških osnovnih šol, nemško meščansko šolo in gimnazijo ter obrtno šolo. Dalje se jim je dovolila ustanovitev nemške tiskarne »Heliol«, ki prične v kratkem obratovati in izdajati dnevnik (najbrž jim bodo demokrati vrnil »Marburger Zeitung« in se pogajanja že vrše! Živjo!). Demokratom pa so se revanžirali zato naši Nemci že v naprej s tem, da so vladi podali tudi zahtevo o čimprejšnji parcelaciji Slovenije v dve oblasti, kjer bodo potem Nemci deloma popolnoma zavladali in tako v tem ekspanzivnem ozemlju dvignili demokratsko jugoslovansko idejo. (Živjo! —) Skromne koncesije Nemcem so pa še te: 1. Garancija za nemoteno delovanje nemških organizacij. 2. Vrnitev zavoda »Deutsches Heim« v Celju. 3. Odprava sekvestra nad »Heimatstättenbank«. 4. Povračilo

premoženja vseh razpuščenih društev, kakor »Kasinoverein« in »Philharmonische Gesellschaft« itd. v Ljubljani in drugod. — V imenu jugoslovanske ideje se za vse to naš slovenski živelj našim narodno-naprednim demokratom in radikalom najprijazneje zahvaljuje. — Naša bojazen o nesreči, ki bo nastala s parcelacijo Slovenije, se tedaj žal že uresničuje in odgovornost pada na demokrate, katere naj bi rehabilitirala »napredna fronta«.

Svetovni pregled.

AVSTRIJA.

V Nemški Avstriji, kjer so državni nameščenci razmeroma veliko bolje plačani in preskrbljeni, kakor pri nas, se je zopet pričelo gibanje za izboljšanje gnotnih razmer. Enotna organizacija vseh nameščencev je vladi povedala, kaj hoče, in vlada jih je ponižno povabila na razgovor in posvetovanje. Do sporazuma ni prišlo in vsled tega je ta enotna organizacija poštanim uslužbenecem izdala nalog, da stopijo za enkrat v štrajk.

To se je izvršilo, kakor bi vse imeli na vrvi in sedaj počiva ves poštni, brzojavni in telefonski promet. Ako to ne bo pomagalo, pritisnejo še železničarji. In državni uslužbenci bodo dobili to, kar jim gre in nikomur se ne bo skrivil las. Ako tega ne bo zmogla ta vlada, pa druga! — In pri nas? — No, tudi tako, kakor državni nameščenci hočejo!

NEMČIJA.

Časopisi poročajo, da namerava borza v Kölnu in kratkem uvesti lastno in samostojno notifikacijo »Izplačilo Köln«. To se pravi: Porurje bo šlo svojo lastno pot, proč od Nemčije!

V Monakovem izdajajo narodni socialisti letake, ki naznanjajo obstoj načrta, da se naj Bavarska zares odcepi od Nemčije. Za monarha bi došla Wittelsbachovca, ki bi združil pod svojim žezlom še Würthembersko, Badensko in Nemško Avstrijo. O takem projektu bi se skoro ne moglo dvomiti. Pa tudi o tem ne, da se ta projekt nekega lepega jutra zares ne uresniči. Duhovi so tam preveč razburkani. Do neke rešitve mora priti. Odvisno je le, komu bo sreča bolj mila — in pa kako se bosta sporazumeli nova Anglija ter Francija in ako ne bodo vse skupaj prehiteli svetovni dogodki, ki se nam črtajo od vseh strani.

Parlament je sprejel pooblastilni zakon. Nova vlada je dobila še precej opore. Vprašanje je le, koliko časa bo to trajalo.

ITALIJA.

Italijanski parlament je bil s kraljevim dekretom nenadoma odgoden in bo najbrž tudi razpuščen. Poslanci so izgubili imuniteto. Vzroki, ki so italijansko vlado prisilili k temu koraku so veliko globlji, kakor bi kdo mislil. Mogoče se je Mussolini malo zbal opozicijskih izpadov o priliki, ko bi imelo priti na vrsto poročilo o finančnem stanju Italije, kajti položaj njegovega parlamenta nikakor ni bil več rožnat in odpor proti fašistovskim maniram raste z vsakim dnem tudi pri nacionalnih Italijanih. Da, vzroki so globlji: Kar bi Mussolini ne mogel s svojim parlamentom, to naj more z »ex lex stanjem«, ako ga smemo tako imenovati. Treba bo raznih ukrepov v fašistovskem smislu, da pade Reka, in to da misliti!

VOLITVE V ANGLIJI.

Prejšnji parlament je štel 341 konservativcev, 144 članov Labour party, 55 nacionalnih liberalcev (Lloyd George), 61 liberalcev (Asquith), 1 komunist in 9 divjakov. Po številu glasov odpade na konservativce 5.384.000, na delavsko stranko 4.237.000, na nacionalne liberalce 1.678.000 in na liberalce 2.507 tisoč. Kolikor so dosedaj znani rezultati pretekli teden vrščih se volitev, so dobili konservativci 254, delavska stranka 192, liberalci 152 in divjaki 15 mandatorov. Ze iz teh števil je razvidno, da je vladna stranka konservativcev pri volitvah doživela občuten poraz. Velik uspeh je dosegla Labour party, ki je imela še leta 1918 samo 63 mandatov, dočim jih je pri zadnjih volitvah dobila 192, torej več kot trikrat toliko. Konservativci so pri volitvah zato tako slabo odrezali, ker so zagovarjali v zaščiti domače industrije carinsko politiko.

Z zaščitno carino, bi bila prosti konkurenci odvzeta svobodna tla, posledica tega pa podraženje življenskih potrebščin. Liberalci, tako pristaš Lloyd George in Asquitha, so pri teh volitvah skupno nastopali. Liberalce se je sodilo že za stranko minulosti, vendar so pa pri volitvah precej dobro uspeli. Izbrali so si opozicijsko stališče in zagovarjali sporedno z delavsko stranko svobodno trgovino. Najtežje stališče pri volitvah pa je imela delavska stranka, ki je zagovarjala poleg raznih socialnih reform tudi delno oddajo premoženja. Če je sedaj Labour party tako častno uspela, je njen uspeh tem večji in brez pretiravanja se lahko reče, da je opravičena nada, da v doglednem času delavska stranka dobi absolutno moč nad angleškim imperijem. Prihodnja angleška vlada se bo morala sestaviti potom kompromisa. Kakšen bo kompromis, še danes ni soditi. Vse kombinacije so možne: vlada konservativcev z liberalci, ali z delavsko stranko, ali vlada delavske stranke s liberalci. Zunanjepolitična orientacija Anglije se z ozirom na izid volitev ni bistveno izpremenila. Izprememba bi nastala šele tedaj, če bi delavska stranka odnesla absolutno večino. Dotlej je pa še doiga pot.

Poročila z dežele.

Iz mariborskih žel. delavnic. Delovodja Braunitzer je dobil pri sodišču to-rej 4 mesece nagrade za bakrene plošče, njegov pomočnik Tomažič pa dva. Nič ni zalegel izgovor, da je prišlo blago iz Avstrije. Tudi inženjer Unger in njegov vsemogočni namestnik, znani Gašper — ki še danes opravlja službo — se baje izgovarjata na isti način in trdita, da so prišle plinske cevi iz Avstrije. Čudno, da so povsod enaki izgovori. Ali je tisti zaboje raznih delov, ki se potrebujejo pri plinskih cevih, katerega ima shranjenega g. drž. nadzornik Milojevič, in katerega sta hotela Unger in Gašper tudi odposlati s cevmi vred, tudi prišel iz Avstrije? Smo res radovedni. Ob priliki bomo še vprašali merodajne gospode, kako je bilo s tistimi dovoljenji Ungerju in Gašperju, da smeta odpošiljati stari material kar na svojo roko in v taki množini. Dobro bi si bilo na vsak način ogledati tisto dvojice dovoljenj. Morda je tudi navedeno, da se mora stari, nerabni material napraviti poraben s tem, da se prepleska in popravi, kar je železniško upravo stalo sto in stotisoče dinarjev. Res, čudno, čudno je vse to, kaj ne!

Iz stranke.

Seja osrednjega izvrševalnega odbora NSS.

V nedeljo, dne 9. t. m. se je vršila v Narodnem domu v Ljubljani seja osrednjega izvrševalnega odbora NSS, ki je trajala celi dan. Strankin načelnik tov. Deržič je v svojem poročilu orisal sedanjo politično situacijo, omenjal je med drugim kapitulacijo naše vlade v reškem vprašanju. V notranji politiki se poslužujejo radikalci istih metod kot prej v koaliciji z demokrati, da bi onemogočili vsako delavsko gibanje. Na žalost ima buržuazija v tem podporo v skupini podkupljivih komunistov. Položaj delavskega razreda je dandanes tako slab kot še nikoli, kar je posledica razcepljenosti delavskih organizacij. Poleg manualnih delavcev se vrši pritisk tudi na javne nameščence, ki so brez vseh pravic. Ublažitev te težke situacije zavisi od organizacije proletarijata in od rešitve politično-pravnega spora, ki ga zavlačuje Radič s svojo pogrešno taktiko, ker s svojo abstinenco omogoča, da beograjska oligarhija izsesava narod. Šele po rešitvi tega spora bo dana možnost konsolidacije in udejstvovanja proletarijata. Dokler to vprašanje (ustavno) ni rešeno, tako dolgo ni mogoče misliti na kak večji delavski pokret, ki bi rodil uspehe. Dolžnost nas, narodnih socialstov je, da se še bolj strnemo in gremo z vso odločnostjo in navdušenostjo v boj kot v početku.

Nadalje tov. načelnik razmotriva politične in strankarske razmere v Sloveniji, kjer se gode največje politične nepoštenosti, kjer razni velepatrijote prodajajo za denar svoje prepričanje, kar dokazuje, da je naša takozvana napredna inteligenca tako gnala, da ne zasluži, da bi še kdaj prišla na površje in vodila narod. V podkupovanju, veriženju in laži političnih strank je Slovenija že prekosila albanske razmere. Poslanstvo naše stranke je, da gre naprej po začetni poti.

Nato se je vršila debata o političnih razmerah v državi zlasti pa v Sloveniji, v katero je poseglo več tovarišev in katera je trajala celo dopoldne. Storjeni so bili primerni sklepi kot direktive strankinemu načelstvu.

Na popoldanski seji je referiral kot prvi tov. dr. Politeo, ki je obrazložil svoj ustavni načrt katerega ima v to svrhu izvoljeni odsek preštudirati in poročati o njem na prihodnji seji osrednjega izvrševalnega odbora.

Tov. Juvan je na to poročal o socialnem zavarovanju, zlasti pa o nezgodnih razmerah pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev in je predložil seji tozadevno obširno resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. V resoluciji se ugotavlja, da bolniško in nezgodno zavarovanje še ne odgovarja vsem zahtevam in potrebam zavarovancev in da se tudi zakon o zaščiti delavcev in inspekciji dela še ne izvaja v polnem obsegu. Poslovanje je preurediti tako, da bo imelo od tega korist in izdatno pomoč zavarovano delavstvo, kar bo mogoče izvesti le, ako se bo izvedla primerna decentralizacija uprave in ureditev uradniškega vprašanja, ki bo omogočalo ceneno, točno in brezhibno poslovanje. Celokupno delavstvo se opozarja na nakane kapitalistov kot nasprotnikov socialnega zavarovanja in se tudi protestira proti nameravani ukinitvi ministrstva za socialno politiko.

Tov. obč. svetovalec Tavčar je obrazložil hibe zakonskega načrta o občinskih samoupravah, ki razna vprašanja podrejuje direktno ministrstvu, ozir. velikemu županu in ki sloni na relativni večini, dočim mi zahtevamo čisti proporc. Tov. dr. Politeo kot obč. svetovalec mesta Zagreba je obrazložil stališče zagrebške občine, na kar je bila sprejeta primerna resolucija, ki daje navodila vsem našim obč. svetovalcem.

Tov. Brandner je k 5. točki dnevnega reda, to je »strankina organizacija« predložil predlog, ki je bil enoglasno sprejet, na podlagi katerega se imajo do konca januarja vršiti občni zbori vseh naših krajevnih organizacij. Še pred občnimi zbori pa je treba ugotoviti članstvo in pobrati strankin davek za leto 1924 v iznosu 5 Din na leto pri tem pa uvaževati sklep strankinega zbora, na podlagi katerega morajo biti vsi organizirani narodni socialisti, ki imajo edini odločati v stranki, naročeni na »Novo Pravdo«.

Pri slučajnostih je tov. Uderman iz Novega mesta poročal o predpripravi za občinske volitve, pri katerih nastopi naša stranka po odobritvi načelstva stranke v koaliciji z drugimi strankami pod imenom »Stranka dela in reda«.

Končno se je več tovarišev pritožilo zoper postopanje z osebjem na železnici in je bilo sklenjeno, da načelstvo stranke stori v tem oziru potrebne korake na merodajnih mestih. Seja je bila zaključena ob 6. uri zvečer.

Krajevna organizacija NSS za Dvorski okraj priredi v soboto dne 15. decembra ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne pri Mraku na Rimski cesti družabni večer. Vabimo na prireditve vse naše ljubljanske krajevne organizacije.

Občni zbor krajevne organizacije NSS v Mariboru. Podpisani odbor sklicuje za soboto, 15. decembra ob 8. uri zvečer občni zbor krajevne organizacije v dvorani gostilne Orovič. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. Na občni zbor imajo pristop samo oni tovariši, ki se izkažejo z novimi članskimi izkaznicami, ki se dobe pri tov. Žnuderlu (gostilna Zrinjski, Frankopanova ulica št. 11). — Za odbor krajevne organizacije: Anton Brandner, l. r. predsednik, Konrad Žnuderl, l. r. tajnik.

V Pobrežju pri Mariboru se vrši v nedeljo 16. t. m. ob 3. uri popoldne sestanek somišljenikov NSS, ki ga sklicuje krajevna organizacija NSS v Mariboru.

Krajevna organizacija NSS za poljanski okraj v Ljubljani. Prihodnja odborova seja se vrši v torek 18. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v društvenem lokalu. Tovariši odborniki vsi in točno!

Krajevna organizacija NSS za Poljanski okraj je imela v torek 11. t. m. članski sestanek. Na sestanku je poročal tov. Rupnik o političnem položaju v državi in o komunalnem gospodarstvu sedanje večine v ljubljanskem občinskem svetu. Za svoja poročila je žel tov. Rupnik obilo pohvale; zlasti pa so zborovalci z zanimanjem sledili poročilu o

korupciji v ljubljanskem občinskem svetu in o zavoženem in vrtoglavem gospodarstvu sedanje večine. Z ogorčenjem so zborovalci obsodili Zvezo delovnega ljudstva, ki je goło orodje v rokah klerikalcev, ki hočejo popolnoma upropasti mestno gospodarstvo in npriti ljubljanskim davkoplačevalcem težka bremena. — Zborovalci so odobrvali dosedanje postopanje naše delegacije v občinskem svetu in dali tov. Rupniku navodila, kako naj v bodoče postopa, zlasti kakšne korake naj podvzame v korist poljanskega okraja.

Strokovni vestnik.

Seja ravnateljstva okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani se je vršila v četrtek, 7. t. m. v dvorani mestnega magistrata. Od zelo obsežnega dnevnega reda (26 točk) se je obdelalo komaj 3 točke. Zelo obširna in deloma burna je bila debata o poročilu komisije o sistemaciji službenih mest in reorganizaciji zavoda. Sprejet je bil predlog komisije, da se skrči število oddelkov od sedanjih 12 na 4 in da se število nameščencev reducira od sedanjih 215 na 147 odnosno 115. Glede poslovanja se je sklenilo napraviti dva poskusa, da se ugotovi ali bolje obdržati vseh dosedanjih 19 poslovalnic ali pa se tudi število teh zmanjša na 7 in se na ostalih mestih ustanove kontrolne postaje. Radi vsesplošne debate je bila seja ob 5. uri prekinjena ter se nadaljuje ta teden. Ker vlada za bolniško in nezgodno zavarovanje veliko zanimanje, bomo o poteku in o sklepih seje ravnateljstva v prihodnji številki »Nove Pravde« obširneje poročali.

V enotno fronto.

Prejšnji teden je med drugimi prejela tudi Narodno-socialna strokovna zveza poziv Zveze neodvisnih strokovnih organizacij za vstop v akcijski odbor za obrambo pravic ročnih in duševnih delavcev. Oklic, ki smo ga prejeli, je prav gostobeseden in bi moralo vsakogar pogreti, če bi tak oklic izdali pametni, resni in trezni ljudje. Ker pa smo ta oklic prejeli od onih, ki niso doslej pokazali v delavskem gibanju nobene resnosti, ki uganjajo med delavstvom zgolj demagogijo, ki razbijajo strokovne organizacije, ki polnijo predale svojih strokovnih listov z lažmi, zato na ta oklic nismo polagali tiste važnosti, kakor bi jo sicer tak predlog zaslužil.

Ko izjavljamo to, moramo še pribiti, da smo vedno in povsod vneto delali na združitve v enotno fronto proletarcev proti kapitalistični fronti; zahtevamo pa je tudi vedno, da izide inicijativa za tak skupen nastop od ljudi, ki živjajo vsesplošno zupanje in niso demagogi. Tudi moramo pribiti, da je ravno naša strokovna organizacija ena izmed prvih, ki je dvignila svoj glas proti krivicam, ki se gode delavstvu in posebno še rudarjem. Naši protestni shodi v Trbovljah, Zagorju, Kočevju, Litiji, Št. Pavlu, Polzeli itd. so to jasno dokazali. Tudi resolucije sprejete na takih shodih so odločno pokazale naše mišljenje in našo dobro voljo pomagati trpinu.

Klica v enotno fronto ne izpustimo z vj-dika. Mi smo vedno in povsod pripravljeni braniti interese zatiranega delavstva, pa bodisi sami, ali v enotni fronti. V enotno fronto pa gremo le z onim, ki nam bo dal garancijo, da ne misli pod tem naslovom kovati le politični kapital. Gospodom pri Neodvisni seveda zaenkrat tega še ne verjamemo in zato smo njihovo vabilo odklonili, pripravljeno smo pa drage volje sodelovati, ako nas prepričajo o iskrenosti in poštenosti svojega predloga.

Našemu organiziranemu delavstvu priporočamo, naj se pripravila na bodoči boj, ki bo velik, a bo tudi moral prinesiti proletarijatu boljše življenje.

Živela enotna fronta proletarcev!

Seja osrednjega vodstva NSSZ se vrši v petek 14. t. m. ob 8. uri zvečer v tajništvo. Tovariši-odborniki vsi in točno!

Kočevje. V nedeljo so pri nas imeli shod in občni zbor zadnji ostanki Jugoslovanske strokovne zveze. Obe prireditvi sta pokazali v kaj slabi luči to organizacijo, ki ni mogla izvoliti niti odbora. Mi jim priporočamo, če jim že žilica ne da miru, naj vsaj po našem kulturnem delu ne udrihajo in naj potem ne moledujejo okrog naših članov dramatičnega odseka, da bi pri njih sodelovali. H koncu jim povemo še to: vaša lastna demagogija vas je ubila. Kar ste iskali, ste prejeli! Pa poskušajte še v Kočevju!

Dramatični odsek NSSZ je kaj pridno na delu. Vprizoril je že lepo število iger

in žel zato vsesplošno pohvalo. Pa tudi na druge prireditve ne pozablja. V zadnjem času študira nekaj boljših del in bo žnjimi v najkrajšem času nastopil. Tovariši! Po-sečajte vse prireditve dramatičnega odseka in ga vsesplošno podpirajte!

Litija. Zadnja »Strokovna borba« je zopet dokazala, da ni strokovni list, marveč bi rada postala humoristični list, pa li še to vedno izpodleti. Ko smo opozorili na članke našega predsednika tov. Juvana in pa tov. Bizjaka, in vprašali, da li mislita »Strokovni borbi« kaj odgovoriti, sta s pomilovalnim smehljajem izjavila, da ne izgubljata časa za otročarije. S tem tudi mi soglašamo in ne odgovarjamo. Našim litijskim članom priporočamo »Strokovno borbo«: Za smeh in kratek čas.

Polzela. V soboto na praznik se je vršil pri nas članski sestanek NSSZ, na katerem je poročal o delavskih vprašanjih strokovni tajnik iz Ljubljane. Dotaknil se je tudi gnilih razmer, ki vladajo v tovarni Wildi, kjer vladajo Nemci in kjer neomejeno šikanirajo domačega delavca. Na sestanku se je sklenilo, da skliče podružnica NSSZ čimprej občni zbor, da izpopolni odbor, ki bo neustrašeno vodil podružnične posle in znal štiti interese domačega delavstva.

Sevnica. Pri nas vladajo med delavstvom uprav desolatne razmere. Vsak podjetnik počenja z delavci, kar se mu poljubi, ker je vse delavstvo neorganizirano in je prepuščeno samo sebi. Narodno-socialna strokovna zveza je že podvzela vse korake, da temu napravi že enkrat konec.

Mladinski vestnik.

II. GLAVNI ZBOR NARODNO-SOCIJALISTIČNE MLADINE.

Po seji zastopstva mladine na predvečer se je vršil v soboto 8. decembra II. glavni zbor jugoslovanske narodno-socialistične mladine v prostorih g. Müllerja v Zagorju ob Savi. Zboru so prisostvovali delegati in delegatkinje »Bratstva« iz Zagorja, Trbovelj, Celja, Maribora, Litije, Ljubljane, Šiške in »Mladosti« iz Trnovca. Razen tega je bilo na zboru zastopano tudi načelstvo NSS.

Zbor je otvoril ob 10. uri dopoldne predsednik osrednjega izvrševalnega odbora JNSM brat Brandner, ki je pozdravil vse delegate, posebno pa načelnika NSS tov. Ivana Deržiča. Brat Jelnikar, predsednik »Bratstva« v Zagorju je v imenu svoje organizacije pozdravil zbor in izrazil svojo radost nad tem, da se vrši II. glavni zbor mladine v Zagorju. Tov. obč. svetovalec Hočevar je pozdravil zbor v imenu kluba narodno-socialističnih obč. svetovalec in krajevne organizacije NSS v Zagorju, tov. Deržič pa v imenu načelstva NSS.

Za tem je brat Sever poročal v imenu verifikacijskega odseka, izvoljenega na seji zastopstva mladine, o udeležbi na zboru, na kar je bilo na predlog sestre Pavšičeve izvoljeno sledeče predsedstvo zbora: Anton Brandner (Ljubljana), predsednik, Rudolf Tumpej (Maribor), podpredsednik, Dolfe Bervar (Celje), tajnik.

K drugi točki dnevnega reda je podal poročilo brat Brandner ter obrazložil sedanj položaj JNSM in izprememba v vodstvu, ki se je izvršila pred dvema mesecema.

Brat Sever je prečital zapisnik ustanovnega zborovanja v Trbovljah. Nadalje je podal tajniško in blagajniško poročilo (ob priliki objavimo poročilo v celoti). Brat Jelnikar je v imenu nadzorstva predlagal odstopivšemu odboru absolutorij, ki je bil sprejet enoglasno.

V imenu volilnega odseka je predlagala sestra Pavšičeva za osrednji izvrševalni odbor sledečo kandidatno listo, ki je bila soglasno sprejeta: Predsednik: Anton Brandner, I. podpredsednik Rudolf Pivko, II. podpredsednik Dragotin Kosem; odborniki: Vladimir Kravos, Edhem Abadžić, Viktorija Pavšič, Luka Bizjak, Rudolf Poropat, Nande Koprivc, Joško Zupan, Ivan Setničar. Namestniki: Edi Glavič, Stefi Krže, Leo Žorž, Anica Koriary, Hrabroslav Sever. Nadzorstvo: Ivan Tavčar, Franjo Šinkovec, Rudolf Tumpej, Dolfe Bervar, Matevž Jelnikar.

Nato je zbor po kratki debati sprejel sledeče predloge, ki so bili že na predvečer odobreni na seji zastopstva mladine: Članarina. Da se s 1. januarjem poviša članarina I. na 5 Din mesečno pri starosti nad 18. let, v kateri članarini so zapodane mesečno štiri štev. »Nove Pravde« z

mladinsko prilogo in II. pri starosti do 18. let na 2 Din mesečno, v kateri vsoti je zapodena mesečno ena številka »Nove Pravde« z mladinsko prilogo.

Skavti. Izvoljen je bil odsek sestojč iz bratov Ivana Tavčarja, Stane Vidmarja in Antona Brandnerja, ki ima dogovorno s češkimi narodno-socialističnimi skavti tekom treh mesecev predložiti zastopstvu mladine natančen načrt glede organizacije skavtov.

Izprememba organizacijskega reda in pravil. Osrednjemu izvrševalnemu odboru se je poverila naloga, da se do prihodnje seje zastopstva mladine izvede enotna ureditev društvenih pravil v zvezi z organizacijskim redom, ki se ima postaviti na društveno stališče, vpoštevajoč pri tem predloge poedinih krajevnih organizacij. Abstenenčni krožki. V smislu predloga celjske krajevne organizacije se je skienilo posvečati v mladinskih organizacijah poleg kulturno-vzgojnega delovanja predvsem pažnjo na ustanovitev abstenenčnih krožkov, v katerih naj se goji sprva zmerna abstenenca, polagoma pa pride v popolno. — Prihodnji glavni zbor. Na predlog mariborske krajevne organizacije je bilo sklenjeno, da se vrši prihodnji (t. j. III.) glavni zbor JNSM v Mariboru. — Ob koncu dnevnega reda se je oglašil k besedi br. Ivan Tavčar in govoril o nalogah naše mlade generacije, od katere zahteva sedanja doba veliko več idealnega poleta kot kdaj prej. Opozarjal je, da se mora v vseh organizacijah vršiti tekom zime intenzivno izobraževalno delo, zlasti predavanja in da je poleti prirediti izlete v prosto naravo. Br. Koprivc je izrazil željo, da se novi odbor zaveda svoje velike naloge, ki jo ima izpolniti do prihodnjega glavnega zbora. Br. Sever želi izpolnitev sklepov letošnjega kongresa v Ljubljani, posebno kar se tiče vzajemnega dela slovenske socialistične omladine. Br. Šonlieb poziva na vstrajno delo in na značajnost. Br. Bizjak prosi osrednji izvrševalni odbor, da omogoči, da bo tudi mladina na deželi deležna izobrazbe, ki jo nudi centrala svojim članom v Ljubljani. Tov. Deržič veseli posebno dejstvo, da je bil sprejet predlog glede abstenenčnih krožkov in naglašal, da je alkohol v največji meri kriv pojavov neznačajnosti. Mladina mora iskati nova pota, da ne bo več duševno in telesno propadala. Ili mora druga pota kot njeni predhodniki, ki so se vsled slabe vzgoje v svojem obupu udali alkohol. Končno je br. Tumpej obrazložil delo naše mladine v Mariboru, ki se ni nikdar obešalo na velik zvon, in izrazil svoje zadovoljstvo nad tem, da bo mariborski krajevni organizaciji dana nužnost, da prihodnje leto na glavnem zboru mladine pokaže sadove svojega dela.

Br. predsednik se je na to zahvalil vsem delegatom za sodelovanje, da je bilo mogoče dnevni red gladko in po načrtu dovršiti. Izjavil je v imenu novoizvoljenega odbora, da bo prevzeto nalogo vršil vestno tako, da bo prihodnji glavni zbor veličastna manifestacija mladega narodno-socialističnega proletarijata. Med velikim navdušenjem je dobilo na to predsedstvo zbora pooblastilo, da pošlje pozdrave češko-slovaški narodno-socialistični mladini v Pragi in na Dunaju, kakor tudi akademskemu klubu narodno-socialistične omladine v Beogradu. Br. predsednik je zaključil svoj govor z vzklikom: »Naj živi narodni socializem! Naj živi naš skupni voditelj br. Vavlar Klofač!«

Veličastni zbor je bil zaključen s petjem narodne himne: »Lepa naša domovina«.

Tekom popoldneva se je vršila konferenca vseh predsednikov in tajnikov krajevnih organizacij, na kateri so se razmotrivala razna organizatorična vprašanja z ozirom na bodoče delovanje, medtem ko so si ostali delegati ogledali razne delavske naprave.

Zvečer se je vršil družabni večer, ki ga je priredilo »Bratstvo« v Zagorju in ki je sijajno uspel. Nabito polni prostori restavracije in kavarne Müller so bili dokaz, koliko prijateljev ima narodno-socialistična mladina.

Naprej po začrtani poti!

Odbor »Bratstva« v Ljubljani sklicuje svojo sejo za petek, 14. t. m. ob 8. uri zvečer v novih društvenih prostorih v Gajevi ulici (prej Obnova). Na dnevnem redu so važne točke, zato naj nihče ne izostane. — Predsednik.

Članski sestanek »Bratstva« v Ljubljani. V torek, dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer

se vrši v spodnjih prostorih Narodnega doma sestanek članov »Bratstva«, na katerem se bo razpravljalo med drugim o sklepih glavnega zbora JNSM v Zagorju. Vsi člani in članice so vabljene, da se tega sestanka točno in zanesljivo udeležijo.

»Miklavžev večer«, ki ga je priredilo »Bratstvo« v Ljubljani, je zelo lepo uspel. Izkazal se je tako tamburaški zbor, kakor mladi igralci in igralke in naposled Sv. Miklavž sam, ki je dajal nadvse lepe nauke naši mladini. Najvažnejša točka celega večera je bil »Tinetov Janček«, igrokaz v enem dejanju. To delo je zelo prikladno za mladino in se bo prihodnje leto gotovo vprizorilo po vseh naših mladinskih odrih, ker je v Ljubljani tako sijajno uspešno. Marškomu so med predstavo, pri kateri so nastopili naši malčki, stopile solze v oči. Tako igra sama, kot ples angelčkov, vse je bilo dovršeno in gre vsem tistim, ki so položili v težko delo svoj trud, zlasti pa gospe Juvanovi, iskrena zahvala. Pisatelju igre, bratu Drago Široku v Trstu, ki je bil leta 1914 tajnik prve narodno-socialistične mladinske organizacije, smo poročali o priveditvi in želimo, da bi mu prihodnje leto bilo omogočeno, da bi se osebno prepričal o uspehu. Celu prireditvi, ki je bila zelo dobro obiskana, tako da je bil prostor v restavraciji Narodnega doma mnogo pretesen in se skoro polovica ni mogla udeležiti večera, je zaključila naša mladina s plesom.

»Bratstvo« v Mariboru sklicuje za nedeljo, 16. t. m. ob 10. uri dopoldne pri Oroviču članski sestanek, h kateremu vabi vse prijatelje društva. Zvečer ob 7. uri se vrši v istem prostoru družabni večer »Bratstva«, pri katerem nastopi tamburaški zbor.

Sv. Pavel pri Preboldu. Le malokdaj se kaj sliši iz našega lepega kraja. Zato pa vseeno ne smete misliti, da spimo. Naše »Bratstvo« je neumorno na delu. Dobili smo nove tamburaške instrumente, katerih je posebno mladina vesela. — Tudi dramatični odsek je pridno na delu, ter je že s prvo predstavo dokazal, da mu je življenjski obstoj zasiguran. Med igralci imamo nekaj res dobrih talentov. — Tudi pri »Sokolu« se naši člani pridno udeležujejo. Na Štefanovo priredi Sokolska knjižnica, kot običajno Družabni večer v vseh prostorih gostilne Karla Vedenika. Ker je čisti dobitek namenjen nabavi novih knjig, je naša dolžnost, da prireditvi obilno posetimo.

Narodni socialisti v Novem mestu volijo pri občinskih volitvah listo „Dela in reda“!

Tedenske novice.

POZOR! Božična številka našega lista izide namesto 20. decembra — v soboto 22. decembra. Istotako izide novoletna številka namesto 27. decembra — v soboto 29. decembra. Na pošto se odpravi obo številki istega dne, ko izideta.

Na Miklavževem večeru »Bratstva« v Ljubljani je preostal paket št. 7 z imenom Slavica Šumi. Paket se dobi v tajništvu NSS, Narodni dom.

Mesto ravnatelja klavnice se razpisuje pri mestnem magistratu v Mariboru. Stanovanje je naturalno. Opremljene prošnje z navedbo službenih prejemkov naj predložijo reflektanti do 20. t. m. mestnemu magistratu v Mariboru.

V Ljubljano dobimo baje zopet železniško direkcijo, ki bo obsegala poleg prejšnjih prog državnih in privatnih železnic, tudi podržavljeno južno železnico in sicer vse proge v Sloveniji do Zapršiča. — To se bo neki izvedlo že 1. januarja 1924. — Pozdravljamo ta pametni ukrep železniškega ministrstva.

Uradniški predujmi na nove plače? Iz Beograda poročajo zopet, da je vlada prišla do spoznanja, da ne bo mogoče še 4 do 5 mesecev izvršiti razvrstitve uradništva po novem zakonu ter nakazati uslužbencem pravih prejemkov. Zato so se odločili izplačati predujme na »nove« poviške proti svoječasnemu obračunu. Kdor bi prejel preveč predujma, bi se mu pozneje to odtegnilo od plače, kdor pa bi prejel premalo, bi se mu doplačalo. — Kdor pozna razmere, ve, kaj se to pravi; zato je odveč dodajati temu kako kritiko. — Dovolimo si samo vprašanje: Zakaj tirate državne uslužbenec

v to negotovost? Zakaj ne zvišate do končne regulacije plač po novem zakonu primerno sedanjih draginskih doklad, da bi saj vsak vedel pri čem je? Ali se to ne da izvesti s finančnim zakonom? — O, da se, toda kaos mora biti čim večji!

Morski somi so se pojavili v nenavadno velikih množinah v bližini pristanišča Glasgow. Somi so do 6 m dolgi.

Izvoz tobaka. Tobak je letos v naši državi kar najbolje uspel. Lahko se trdi, da je bila letošnja tobačna letina kvantitativno prav dobra. Zato pa bo uprava državnih monopolov odpravila iz države v inozemstvo circa 500.000 kg najfinejšega tobaka in nekaj stotisoč kilogramov tobaka slabše kvalitete. — Najslabše bomo kadili doma. Če nam bo še tega zmanjkalo, bo pokupila za zlat denar plesnjev tobak v inozemstvu. — E, pa samo da se pazari!

Vojna leta. Ako so informacije točne, se bodo onim državnim uslužbencem, ki imajo pravico, da so jim všeta vojna leta, njihova vojna leta vendar vsela v penzijo, kakor je to določil finančni zakon za leto 1921/22.

Izdelovalnica obutve Dragotin Roglič v Mariboru, Koroška cesta 19 nam je naznanila, da je zopet v položaju zadovoljiti p. n. odjemalce v vsakem oziru in sprejemati naročila na drobno in veliko, kar v zadnjih mescih vsled velikih dobav ni bilo vedno mogoče. Tvrdba izdeluje priznano najboljšje čevlje znamke »Karo« in opozarjamo na inserat v našem listu.

Izseljevanje na Japonsko. Ker se obračajo mnogi na razna oblastva glede izseljevanja na Japonsko, opozarja Izseljeniški komisariat v Zagrebu, da glasom informacij Japonska vobče ne potrebuje delovnih moči iz inozemstva. Na Japonskem je hiperprodukcija domačih manualnih delavcev, zaradi česar se kljub obnovi po nedavnem katastrofalnem potresu niti ne iščejo niti ne morejo zaposliti inozemski delavci. Izseljevanje na Japonsko v svrhu zaslužka je brezuspešno.

Plačajte vsi brez izjeme naročnino do konca tekočega leta!

— Restavracija in kavarna »Zvezda«. Koncert nove ciganske kapele bo vsak dan v kavarni od 17. do 19. ure, od 20. do 22. ure v restavraciji in od 22. ure dalje zopet v kavarni. Kapelnik Sandor Rada. Prvovrstna kapela došla iz Osjeka. Atraktivna prve vrste.

— Čevlje kupujte od domačih tovarn tvrde Peter Kozina et Ko., z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1

Gospodarstvo.

Koliko je vreden dinar?

	Ta teden	Prejšnji teden
	dinarjev	
100 švic. frankov stane	1540.—	1547.5
100 franc. frankov	470.—	472.5
100 laških lir	381.—	381.—
100 čeških kron	258.—	258.—
1 milijarda nem. mark	—	—
100 poljskih mark	0.0035	0.0035
100 avstrijskih kron	0.1235	0.1248
100 ogrskih kron	0.455	0.46
100 bolg. levov	67.5	70.—
100 dolarjev	8750.—	8750.—
100 angl. funtov	38600.—	38800.—

Razpredelnico čitajte tako: Kdor je hotel ta teden kupiti v Zagrebu 100 dolarjev, je moral dati zanje 8750.— Din; pretekli teden je stalo 100 dolarjev istotoliko.

Curiška borza.

	11. decembra	4. decembra
	švicarskih frankov	
100 dinarjev	je stalo 6.525	6.4625
100 franc. frankov	30.725	30.77
100 laških lir	24.95	24.77
100 čeških kron	18.75	18.775
1 milijarda nem. mark	—	—
100 poljskih	0.000226	0.000226
100 avstrijskih kron	0.0081	0.0081
100 ogrskih	0.0305	0.03
100 bolg. levov	4.383	4.4
100 dolarjev	573.50	574.—
100 angl. funtov	2504.—	2491.—

Kdor je hotel 11. decembra v Curihu kupiti 100 dolarjev, je moral dati zanje 573.5 švicarskih frankov; pred enim tednom je stalo 100 dolarjev 574.— švicarskih frankov.

Odgovorni urednik Anton Brandner. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Izdaja konzorcij »Nove Pravde«.

Tajinstveni morilec deklet.

(Pravica ponatisa pridržana.)
(Nadaljevanje.)

Dospevši do konca hodnika, naenkrat črnc obzre. V gotovi meri je tudi njega narava obdarovala z vrlinami njegovega plemena, da sliši namreč to, kar ostane drugim prikrito. Tako začuje tudi on tih, nejasen šum, katerega kdo drugi gotovo ne bi bil slišal. Nekaj trenutkov stoji Pluto kot okamenel. Sedaj se lahko prasketanje zopet ponovi. Takoj mu postane jasno, odkod izvira zagoneten šum. V kotu hodnika stoji več starih, visokih omar z velikimi vrati in iz ene teh prihaja čudno prasketanje, katero ni ostalo prikrito njegovemu tankemu sluhu.

Pluto še ni nikoli izgubil poguma, poleg tega si je pa še svest svojih orjaških mišic. Ne da bi se pomišljal, stopi k omari ter z enim sunkom odpre vrata na stežaj, da se jasno vidi v njeno notranjost. Toda kljub svoji odločnosti in nebojazljivosti črnc nehote odskoči, ko zagleda v omari človeško bitje. Mož, krepke in visoke postave, stoji pred njim tesno zavrt v temen plašč, ki popolnoma zakriva tudi njegov obraz. Pluto vidi samo dvoje iskrih očij, ki nepremično zro vanj. — — —

Strah, ki ga je prvi hip prevzel, prav kmalu izgine. V slabi angleščini se obrne k neznanu:

»Kdo tu biti? — Kaj tu delati? — Pluto ga vprašati — sicer poklicati policijo!«

Neznanec molči. Sedaj pa postane orjaški črnc besen. Z divjim, levjim krikom se vrže na nepovabljenega tujca, da ga izvleče iz omare. Že zgrabi za njegov plašč. V tem trenutku pa začuti na svoji glavi udarec železne pesti, da pade kot podsekano drevo na tla. Raztogoten se kot divja zver s silnim krikom pobere od tal. Tu vidi svojega nasprotnika, ki je medtem stopil iz omare, v obraz, ali pravzaprav vidi le črno baržunasto krinko, iz katere se sveti dvoje čudnih očij. Trenutek nato čudna prikazen na čarodejen način zgine.

Toda bolečine, ki jih čuti na glavi, potrjujejo Plutonu, da to ni bil prazen strah. Besen od jeze hiti po stopnicah navzdol. Zdi se mu kot da so se vrata ravnokar zaprla, vendar pa ne more na cesti nikogar zapaziti. Pluto je ves iz sebe, da ni mogel zadržati čudnega nepovabljenca. Parkrat še teče po cesti semtertje, toda o zagonetnem obiskovalcu ni ne sluha ne duha.

Ko se končno vrne v viho, srečuje že odhajajoče goste, znak, da je večerna zabava končana. Med odhajajočimi se nahaja tudi gospod, ki ima pri igri vedno banko. Živahno smejanje in razni dovtipi se čujejo še nekaj časa, potem pa objame zbirališče razkošnih lahkoživcev nočni mir.

Z našim podlistkom smo morali biti žal tudi to pot skromni. Prosimo potrpljenja! Za božič in novo leto bomo naše drage čitatelje, zlasti pa čitateljice, izdatno odškodovali. Uredništvo.

Jugoslovanska hranilnica in posojilnica

V Celju t. z. z. o. z.

Pisarna: CELJE, Aleksandrova ul. 4.
Najvišje obrestovanje vlog na hranilne knjižice in v tekočem računu brez vsakršnega odbitka. Hranilne vloge vezane na daljše odpovedne roke in večji vezani zneski se obrestujejo po dogovoru. Poštnohranilniške položnice so na razpolaganje. Posojila pod ugodnimi pogoji. Eskomptiranje povzetij in trgovskih računov. Uradne ure vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. do 6. ure popoldne.

114

Lečnik Anton urar in juvelir Celje, Glavni trg.

Došlo! Došlo!
Češko sukno

hlačovina, modrovina! Velika izbira raznovrstnega perila, pletenin jopic, nogavic itd. Vse to kupite po znižanih cenah v

manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik,
Celje, Kralja Petra c. 5.

Cene nizke! Postrežba točna!

Po ču-

dovito nizkih cenah kupite letos

volneno blago

za ženske in sukno za moške obleke, kakor tudi vso drugo manufakturno robo v veletrgovini R. STERMECKI, Celje. Trgovci engros-cene. Radi splošnega pomankanja denarja treba povsod štediti ter je dolžnost vsakega da se pelje v Celje in poiskusi enkrat kupiti v veletrgovini R. STERMECKI.

Gradbeno podjetje

Ing. ĐURIČ in DRUG.

Ljubljana, Bohoričeva 20.

Priporočata se tvrdka

Josip Petelinc, Ljubljana
sv. Petra nasip 7.

Najboljše šivalne stroje GRITZNER in ADLER za rodbinsko in obrtno rabo v vseh opreham, istotam igle za vse sisteme strojev in koles ter posamezni deli. Galanterijsko blago, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, veznine, kravate, čipke, palice planinske in sprehalne, jedilno orodje.

Preje ko kupite obutev si oglejte

KARO-čevlje

pri tvrdki

Dragotin Roglič

v Mariboru, Koroška c. 19.

Na zalogi so stalno vse vrste čevljev posebno za zmo prlo-avno blago kakor: gojzercl, specialni lovski in sportni čevlji t. t. d.

Vse se izdelava v lastni delavnici z ročnim delom.

Državni uslužbenci 5% popusta.

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špacerijske robe

Tvrška ustanovljena leta 1888.

Solidna in točna postrežba.

Manufaktura in usnje

vseh vrst

najboljše kakovosti

priporočata

po najnižjih cenah tvrdka „Danica“

Majzelj & Rajšelj 105

Ljubljana, Tujaški trg 1.

I. JAX & SIN

Ljubljana, Gosposvetska cesta

priporočata svojo bogato zalogo:

Pisalnih strojev „Adler“

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Dvokolesa:

Styria, Dürkopp, Orožno kolo (Waffenrad)

➔ Ceniki zastoj in franko ➔

Za vsa pleskarska dela, lakiranje vozniških koles v ognju in lakiranje avtomobilov se priporočata

Tone Malgaj

Ljubljana 74

Kolodvorska ulica št. 6.

Ustanovljena leta 1838.

Vplačana akcijska glavica Lit. 20,000.000.—

Jadranska zavarovalna družba

(Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu) Generalni zastop v Ljubljani
(Ravnateljstvo v Zagrebu)

naznanja, da se je preselila iz dosedanjih prostorov v lastno poslopje

➔ v Beethovnovi ulici št. 4. ➔

Sklepa:

1. Požarna zavarovanja.
2. Življenska zavarovanja.
3. Nezgodna in jamstvena zavarovanja.
4. Zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma.
5. Transportna zavarovanja.
6. Zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.
7. Zavarovanja proti škodam po toči.

Najnižji tarifi.

Zastopstvo v vseh krajih Slovenije.

Takojšnje izplačilo škod. 164

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Šelenburgova ulica št. 1.

Kapital in rezerve Dinarjev 17,500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojavni: TRGOVSKA.

Telefoni: 139, 146, 458.

EKSPozITURE:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica v Kolodvorski ulici) 83

O. BERNATOVIC Ljubljana, Mestni trg 5. Konfekcijska trgovina